

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Dijital Teknolojiye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Burak KARABABA¹, Eda YILMAZ², Buğra Çağatay SAVAŞ³, Erdinç ŞIKTAR⁴

¹Erzurum Teknik Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0001-5873-5796>

²Erzurum Teknik Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi <https://orcid.org/0000-0003-4832-3792>

³Erzurum Teknik Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi <https://orcid.org/0000-0002-8698-6311>

⁴Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0003-0387-3969>

To cite this article/ Atıf için:

Karababa, B., Yılmaz, E., Savaş, B.Ç., Şıktar, E. (2023). Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının dijital teknolojiye yönelik tutumlarının incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 75-89.

Özet

Bu çalışmanın amacı, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde eğitim alan öğretmen adaylarının dijital teknolojiye yönelik tutumlarını çeşitli demografik değişkenlere göre incelemektir. Araştırmada tarama araştırma deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın örneklemini beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan 124 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler iki bölüm şeklinde oluşan anket formu ile toplanmıştır. Anket formu demografik özellikler ve Emine (2016) tarafından geliştirilen dijital teknolojiye yönelik tutum ölçeği olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Verilerin analiz sürecinde “T-Testi” ve “One Way ANOVA” parametrik testlerden yararlanılmıştır. Cinsiyet değişkenine göre dijital teknolojiye yönelik tutum genel toplam alt boyutunda erkek katılımcıların, kadın katılımcılara göre daha yüksek genel toplam düzeyi gösterdikleri; internet kullanım becerisine göre yetkinlik, sosyal ağlar, teknolojiye yönelik ilgi ve genel toplam alt boyutunda yüksek düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcıların, orta düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcılara oranla daha yüksek internet kullanım becerisine sahip oldukları; sosyal ağlar alt boyutunda anne eğitim durumu ortaokul mezunu olan katılımcıların ilkökul ve üniversite mezunu olan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları; günlük kaç saat internet kullanıyorsunuz değişkenine göre sosyal ağlar alt boyutunda günlük 5 saat ve üzeri internet kullanan katılımcıların 2-5 arası internet kullanan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalama gösterdikleri görülmektedir. Katılımcıların dijital teknolojiye yönelik tutumlarının çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi ile birlikte dijital teknolojiye yönelik tutum düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Beden Eğitimi, Teknoloji, Dijital Teknoloji, Tutum, İnternet Kullanımı

Examination of Physical Education and Sports Teacher's Attitudes Together Digital Technology

Abstract

The aim of this study is to examine the attitudes of pre-service teachers studying in the physical education and sports teaching department towards digital technology according to various demographic variables. Scanning research design, one of the quantitative research methods, was used in the research. The sample of the study consists of 124 students who continue their education and training in the department of physical education and sports teaching. The data were collected with a questionnaire consisting of two parts. The questionnaire form consists of two parts: demographic characteristics and the attitude scale towards digital technology developed by Emine (2016). During the analysis of the data, T-Test and One Way ANOVA, which are parametric tests, were applied. According to the gender variable, in the general total sub-dimension of attitude towards digital technology, male participants showed a higher overall total level than female participants; in the sub-dimension

of competence according to internet usage skills, social networks, interest in technology and general total, the participants who have a high level of internet usage skills have higher internet usage skills than the participants with medium internet usage skills; in the social networks sub-dimension, the maternal education status of the participants with secondary school graduation had statistically significantly higher averages than the participants with primary and university degrees; according to the variable, how many hours do you use the internet per day, it is seen that the participants who use the internet for 5 hours or more per day in the social networks sub-dimension show a statistically significantly higher average than the participants who use the internet between 2-5. With the examination of the attitudes of the participants towards digital technology according to various demographic variables, it is seen that the attitude levels towards digital technology are high.

Keywords: Physical Education, Technology, Digital Technology, Attitude, Using Internet

GİRİŞ

Teknoloji sektörüne yönelik ilgi son yüzyılda büyük ölçüde artış göstermiştir. İnsanların teknolojiye yönelik ilgilerinin artması ve teknolojinin hayatın her alanına yerleşmesi nedeniyle bu kavrama yönelik araştırmalar yapılmasını zorunlu hale getirdiği düşünülmektedir. “İnsanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlere ilişkin bilgilerin tümünü içeren teknoloji” (TDK, 2022) eskiden sadece toplumların en temel ihtiyaçlarını karşılama eğilimindeyken, değişen ve artan ihtiyaçlar ile birlikte yapısal ve işlevsel olarak büyük değişimler göstermiştir. Zaman içinde dijital teknoloji, artan bilgiyi bireylerin yaşamında daha işlevsel hale getirmiş ve insan yaşamını kolaylaştırmak adına yeni çözüm yollarını ortaya koymuştur. Bu çözüm yolları ile yaşamın her alanında karşılaşmak olasıdır (Cabi, 2016). Ayrıca günümüzde dijital teknoloji (akıllı telefon uygulamaları, giyilebilir aktivite monitörleri, sanal asistanlar, sosyal ağ ve görüntülü arama yazılımları gibi) toplumlara sağlığı ve konforu sağlamak için çekici, erişilebilir, ölçeklenebilir ve düşük maliyetli araç donanımı sağlamaktadır (Buckingham ve ark., 2022). İçinde bulunduğumuz zaman diliminde dijital teknolojinin kullanımı isteğe bağlı olmaktan çıkmış daha çok bir zorunluluk halini almıştır. Sürekli olarak kendini geliştiren ve öğrenmeye açık olan toplumlar dijital teknolojiye daha kolay uyum sağlamaktadır (Pongsakdi ve ark., 2021).

Teknolojinin gittikçe önem kazanmasıyla birlikte bireylerin bilgiyi alması, hızlı bir şekilde beyin süzgecinden geçirerek işlemesi ve yaratıcı bir şekilde kullanması günümüzde büyük bir öneme sahiptir (Basilotta-Gómez-Pablos ve ark., 2022). Son on yılda çeşitli alanlarda dijital teknolojilerin kullanımına ilişkin çok fazla miktarda eğilim görülmektedir. Dijital teknolojiler, farklı eğitim amaçlarına hizmet eder ve geleneksel öğrenme araçlarına kıyasla çeşitli avantajlar sunar. Deneysel kanıtlar, dijital teknolojilerin yalnızca öğrenme başarısını ve işbirlikçi öğrenmeyi teşvik etmek için etkili araçlar olarak kullanılabileceğini değil (Kurvinen ve ark., 2020; Laakso ve ark., 2018), aynı zamanda öğrencilerin öğrenme ilerlemesini ve öğretmenlerin kendi öğretimlerinin gelişimini izlemesi adına yararlı değerlendirme araçları olabileceğini göstermiştir (Laakso ve ark., 2018).

Tutum “bir kişiye, nesneye, yapılacak olan bir eyleme veya etkinliğe yönelik çıkarımlarının toplamıdır, soyut ya da somut bir nesneye olan tutumu olumlu veya olumsuz da olabilmektedir” (Maio ve ark., 2018). Gelişime ve değişime yönelik direnç sergileyen tutumlar, kişilerin zihninde önemli bir alanı kapsamaktadır. Kişinin negatif yönde tutum gösterdiği bir olaya ön yargıyla yaklaşması, pozitif tutum gösterdiği bir olay ya da insana ise daha güçlü duygu hissetmesi olasıdır. Böylesi bir durumdan ötürü tutumlar harekete geçiş

aşamasında mutlak bir belirleyicidir. Günümüzde tüm dünyada teknoloji çağı toplumların şekillendirilmesinde, gelişmesinde önemli bir rol üstlenmiştir (Demirel ve ark., 2019). Sporcuların; dijital teknolojiye yönelik tutumlarının geliştirilmesi, dijital teknolojiye yönelik bilinçlendirilmeleri, bilgi birikimlerini paylaşması ve dijital çağa ayak uydurabilmeleri açısından önemlidir bir husustur.

Alanyazın incelendiğinde; dijital teknolojiye yönelik tutum konusundaki çalışmaların oldukça sınırlı kaldığı, ancak Vural (2020)'ın spor lisesi öğrencileri üzerine yaptığı bir çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmada spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin dijital teknolojiye yönelik tutumlarını çeşitli demografik değişkenlere göre incelemek amaçlanmıştır. Dijital teknolojiye yönelik tutum alanı ile ilgili gelecekte yapılması olası çalışmalar için gereksinim duyulan eksiklikleri belirlemede fikir sahibi olunmasına yardımcı olabilmektir (Vural, 2020). Bu çalışma ile alan yazındaki bu eksikliğin giderilebileceği düşünülmektedir. Bu çalışma kapsamında araştırma için belirlenen sorular aşağıda belirlenmiştir:

1. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının dijital teknolojiye yönelik tutumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
2. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının dijital teknolojiye yönelik tutumları anne eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?
3. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının dijital teknolojiye yönelik tutumları günlük internet kullanım süreleri ve internet kullanım becerisine göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada tarama yönteminden yararlanılmıştır (Thomas ve Nelson, 1996). Bu yöntem sayıca fazla olan örneklem için tercih edilen bir yöntemdir. Sayıca fazla olan gruplarda bulunan bireylerin konu veyahut olay ile ilgili görüş ve tutumlarına başvurulur. Bu konu ve olaylar kendileri içinde betimlenmeye çalışılmaktadır (Karasar, 2005). Yapılacak olan çalışmaların konusunu ve var olan bir neticeyi ortaya koymak tarama yöntemlerinin amacını oluşturmaktadır. Tarama araştırmalarında birçok örneklemden yararlanılmaktadır (Büyüköztürk ve ark., 2012). Yapılan çalışma Helsinki Deklerasyonu prensiplerine uygun olarak yapılmıştır. Etik kurul onayı Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığının 26.08.2022 tarih E-70400699-000-2200253700 sayılı kararı ile alınmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunda “Erzurum Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği” Bölümünde öğrenim gören 124 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Özellikle sosyolojik çalışmalarda veri toplamak için anket çalışması kullanılmaktadır (Gökçe, 2018; Gürbüz ve Şahin, 2016). Anketler yardımıyla insanlara; inanç ve görüşleri, algı ve tutumları ve davranışları haklarında sorular yöneltilerek istatistiksel bilgiler elde etmeyi sağlamaktadır (Gökçe, 2018; Gürbüz ve Şahin, 2016). Bu sebeple, bu çalışmada da anket en

uygun veri toplama aracı olarak düşünölmüştür (Gökçe, 2018; Gürbüz ve Şahin, 2016). Veriler iki bölüm şeklinde oluşturulan anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Oluşturulan anket formunun birinci bölümünde demografik özellikler, ikinci bölümünde Emine (2016) tarafından oluşturulan dijital teknolojiye yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır (Emine, 2016).

Sekiz faktörlü yapı şeklinde oluşturulan ölçek toplamda 39 maddeden oluşmaktadır. Ölçek toplamda 8 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar “yetkinlik, sosyal ağlar, derste teknoloji kullanımı, teknolojiye yönelik İlgi, benim için teknoloji, olumsuz yönler, eğlence amaçlı kullanım ve bilinçli kullanım” şeklinde sınıflandırılmaktadır. Ölçekte yer alan; “3, 7, 21, 29, 30, 31, 32, 33, 37 ve 38. maddeler yetkinlik”, “16, 17, 18 ve 19. maddeler sosyal ağlar”, “6, 15, 26 ve 28. maddeler derste teknoloji kullanımı”, “8, 9, 11, 12 ve 14. maddeler teknolojiye yönelik ilgi”, “1, 2, 4 ve 5. maddeler benim için teknoloji”, “20, 22, 13, 27 ve 24. maddeler olumsuz yönler”, “10, 23, 25 ve 39. maddeler eğlence amaçlı kullanım”, “34, 35 ve 36. maddeler bilinçli kullanım” alt boyutunu ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek 5’li likert şeklinde “1=hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kararsızım, 4= katılıyorum, 5= tamamen katılıyorum” şeklinde sınıflandırılmıştır. “Madde-toplam” puan korelasyonları 0.31 ile 0,73 arasında değişmektedir. Dijital teknoloji yönelik tutum ölçeğinde bulunan sekiz faktörün Cronbach Alfa katsayılarının 0.86 ile 0.61 arasında değişmektedir. Ölçeğın faktör yapısı için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve doğrulanmıştır. Dijital teknolojiye yönelik tutum ölçeği öğrencilerin dijital teknolojiye yönelik tutumlarını ölçmek için geliştirilmiştir. Ölçek yeterli derecede güvenilirlik ve geçerliliğe sahip olduğu söylenmektedir. Örneklem grubundan alınan veriler neticesinde Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeğinin Cronbach’s Alpha iç tutarlılık katsayısının .780 olduğu görölmektedir.

Verilerin Analizi

Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Ölçeği “1=hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kararsızım, 4= katılıyorum, 5= tamamen katılıyorum” şeklinde derecelendirilmiştir. Veriler SPSS 25 istatistik programında analiz edilmiştir.

Frekans analizinden sonra toplanan istatistiki verilerin dağılımının ne yönde olduğunu belirlemek için çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır. Yapılan normallik analizi sonucuna göre verilerin normal dağılım göstermesinden dolayı parametrik testlerden yararlanılmıştır. Cinsiyet ve internet kullanım becerisi gibi ikili değişkenlere ait demografik özelliklere göre dijital teknolojiye yönelik tutum ölçeğinden elde edilen puanların karşılaştırılmasında T-testi, ikiden fazla değişken grubuna ait demografik özelliklere göre dijital teknolojiye yönelik tutum ölçeğinden elde edilen puanların karşılaştırılmasında ise One-Way ANOVA Testinden yararlanılmış ve ANOVA testi sonucu farklı çıkan grubu bulmak için LSD testi kullanılmıştır. Yapılan çalışmada kullanılan analizler %95 güven aralığındadır.

BULGULAR

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Demografik Özelliklere İlişkin Bilgiler

Cinsiyet	N	%
Erkek	67	54.0
Kadın	57	46.0
İnternet Kullanım Beceriniz	N	%
Orta	51	41.1
Yüksek	73	58.9
Anne Eğitim Durumu	N	%
İlkokul	54	43.5
Ortaokul	25	20.2
Lise	28	22.6
Üniversite	17	13.7
Günlük Kaç Saat İnternet Kullanıyorsunuz	N	%
1-2 saat	20	16.1
2-5 saat	48	38.7
5 saat ve üzeri	56	45.2
Toplam	124	100

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 67 birey erkek; 57 birey kadın; katılımcıların internet kullanım becerisi değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 51 bireyin orta düzeyde ve 73 bireyin yüksek cevabını verdikleri; anne eğitim durumu değişkeninde 54 bireyin ilkökul; 25 bireyin ortaokul; 28 bireyin lise; 17 bireyin üniversite düzeyinde eğitim durumuna sahip oldukları; katılımcıların günlük kaç saat internet kullanıyorsunuz değişkenine göre 20 bireyin 1- 1-2 saat; 48 bireyin 2-5 saat; 56 bireyin 5 saat ve üzeri internet kullanım durumuna sahip oldukları Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 2. Ölçeklere İlişkin Normallik Dağılımı

Ölçek	N	Min.	Mak.	Mean	SD	Skewness	Curtosis
Yetkinlik	124	2.33	5.00	3.70	.556	.110	.246
Sosyal Ağlar	124	1.25	5.00	3.58	.765	-.476	.560
Derste Teknoloji Kullanımı	124	1.25	5.00	3.56	.826	-.464	.073
Teknolojiye Yönelik İlgi	124	2.40	5.00	3.79	.557	-.233	.476
Benim İçin Teknoloji	124	2.75	5.00	3.93	.521	-.109	-.161

Olumsuz Yönler	124	1.00	5.00	3.23	.939	-.626	-.137
Eğlence Amaçlı Kullanım	124	1.00	5.00	3.14	.951	-.275	-.904
Bilinçli Kullanım	124	2.33	5.00	3.95	.625	-.348	.253
Genel Toplam	124	2.41	4.72	3.61	.423	.099	-.054

Tablo 2’de görüldüğü üzere yapılan normallik dağılımı analizinde, çarpıklık değeri -.626 ile .110 arasında basıklık değeri ise -.904 ile .560 arasında olduğu görülmektedir. Tabachnik ve Fidell (2015)’ın açıkladığı sınırlar içerisinde (-1.5 ile +1.5) bulunan veri setinin normal bir dağılım gösterdiği görülmektedir. Çalışmamızda yapılan normallik dağılım sonucu parametrik testlerin uygulanacağını göstermiştir (Tablo 2).

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	X	Ss.	t	P(sig.)
Yetkinlik	Erkek	67	3.71	.549	.240	.811
	Kadın	57	3.69	.569		
Sosyal Ağlar	Erkek	67	3.75	.690	2.702	.008*
	Kadın	57	3.39	.807		
Derste Teknoloji Kullanımı	Erkek	67	3.64	.834	1.181	.240
	Kadın	57	3.47	.813		
Teknolojiye Yönelik İlgi	Erkek	67	3.90	.523	2.595	.011*
	Kadın	57	3.65	.568		
Benim İçin Teknoloji	Erkek	67	4.01	.475	1.720	.088
	Kadın	57	3.85	.562		
Olumsuz Yönler	Erkek	67	3.20	1.024	-.437	.663
	Kadın	57	3.27	.836		
Eğlence Amaçlı Kullanım	Erkek	67	3.40	.826	3.522	.001*
	Kadın	57	2.82	1.000		
Bilinçli Kullanım	Erkek	67	3.96	.571	.261	.795
	Kadın	57	3.93	.688		
Genel Toplam	Erkek	67	3.68	.387	2.141	.034*
	Kadın	57	3.52	.449		

*: p<0,05

Tablo 3’de görüldüğü gibi yalnızca sosyal ağlar ($p=.008$), teknolojiye yönelik ilgi ($p=.011$), eğlence amaçlı kullanım ($p=.001$) ve genel toplam ($p=0.34$) alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmektedir. Buna göre; sosyal ağlar, teknolojiye yönelik ilgi, eğlence amaçlı kullanım ve toplam alt boyutunda erkek katılımcıların ($\bar{x}=3.75\pm.690$), kadın katılımcılara ($\bar{x}=3.39\pm.807$) oranla daha yüksek ortalamalara sahip oldukları Tablo 3’de görülmektedir.

Tablo 4. *Katılımcıların İnternet Kullanım Becerisine Göre Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması*

Alt Boyutlar	İnternet Kullanım		N	X	Ss.	t	P(sig.)
	Becerisi						
Yetkinlik	Orta		51	3.39	.506	-5.909	.000*
	Yüksek		73	3.92	.482		
Sosyal Ağlar	Orta		51	3.37	.792	-2.669	.009*
	Yüksek		73	3.73	.713		
Derste Teknoloji Kullanımı	Orta		51	3.38	.797	-2.068	.041*
	Yüksek		73	3.69	.828		
Teknolojiye Yönelik İlgi	Orta		51	3.55	.584	-4.226	.000*
	Yüksek		73	3.95	.475		
Benim İçin Teknoloji	Orta		51	3.80	.518	-2.338	.021*
	Yüksek		73	4.02	.507		
Olumsuz Yönler	Orta		51	3.34	.756	1.070	.287
	Yüksek		73	3.16	1.047		
Eğlence Amaçlı Kullanım	Orta		51	2.75	.943	-4.059	.000*
	Yüksek		73	3.41	.863		
Bilinçli Kullanım	Orta		51	3.79	.618	-2.439	.016*
	Yüksek		73	4.06	.610		
Genel Toplam	Orta		51	3.40	.420	-4.995	.000*
	Yüksek		73	3.75	.362		

*: $p<0,05$

Tablo 4’de görüldüğü gibi çalışmaya katılanların internet kullanım becerilerine göre dijital teknolojiye yönelik tutum düzeylerinin karşılaştırılmasında; yetkinlik ($p=.000$), sosyal ağlar ($p=.009$), derste teknoloji kullanımı ($p=.041$), teknolojiye yönelik ilgi ($p=.000$), benim için teknoloji ($p=.021$), eğlence amaçlı kullanım ($p=.000$), bilinçli kullanım ($p=.016$) ve genel toplam ($p=.000$) alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür.

Buna göre; yetkinlik, sosyal ağlar, derste teknoloji kullanımı, teknolojiye yönelik ilgi, benim için teknoloji, eğlence amaçlı kullanım, bilinçli kullanım ve toplam alt boyutunda yüksek düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcıların, orta düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcılara oranla daha yüksek ortalamalara sahip oldukları Tablo 4’de görülmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Anne Eğitim Durumuna Göre Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Sınıf	N	X	Ss.	F	P(sig.)	Post hoc (LSD)
Yetkinlik	İlkokul ¹	54	3.71	.594	.650	.584	-
	Ortaokul ²	25	3.76	.366			
	Lise ³	28	3.74	.627			
	Üniversite ⁴	17	3.53	.553			
Sosyal Ağlar	İlkokul ¹	54	3.43	.813	3.051	.031*	1<2 4<2
	Ortaokul ²	25	3.95	.710			
	Lise ³	28	3.65	.730			
	Üniversite ⁴	17	3.41	.572			
Derste Teknoloji Kullanımı	İlkokul ¹	54	3.71	.853	1.392	.248	-
	Ortaokul ²	25	3.43	.925			
	Lise ³	28	3.56	.789			
	Üniversite ⁴	17	3.30	.569			
Teknolojiye Yönelik İlgi	İlkokul ¹	54	3.85	.411	.451	.717	-
	Ortaokul ²	25	3.76	.443			
	Lise ³	28	3.73	.816			
	Üniversite ⁴	17	3.71	.616			
Benim İçin Teknoloji	İlkokul ¹	54	3.95	.509	1.933	.128	-
	Ortaokul ²	25	3.88	.591			
	Lise ³	28	4.08	.505			
	Üniversite ⁴	17	3.72	.422			
Olumsuz Yönler	İlkokul ¹	54	3.31	.876	2.735	.047*	3<1 3<2
	Ortaokul ²	25	3.56	.915			
	Lise ³	28	2.89	1.033			

	Üniversite ⁴	17	3.05	.868			
Eğlence Amaçlı Kullanım	İlkokul ¹	54	3.09	.937			-
	Ortaokul ²	25	3.53	.881	2.296	.081	
	Lise ³	28	2.86	1.048			
	Üniversite ⁴	17	3.17	.808			
Bilinçli Kullanım	İlkokul ¹	54	3.96	.687			
	Ortaokul ²	25	4.13	.585	1.285	.283	-
	Lise ³	28	3.86	.604			
	Üniversite ⁴	17	3.78	.470			
Genel Toplam	İlkokul ¹	54	3.62	.411			
	Ortaokul ²	25	3.73	.376	1.691	.173	-
	Lise ³	28	3.56	.483			
	Üniversite ⁴	17	3.45	.390			

*: p<0,05

Tablo 5’de görüldüğü üzere çalışmaya katılanların anne eğitim durumuna göre sosyal ağlar (p=.031) ve olumsuz yönler (p=.047) alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmektedir. Yapılan çoklu karşılaştırma neticesinde sosyal ağlar alt boyutunda anne eğitim durumu ortaokul mezunu olan katılımcıların ilkokul ve üniversite mezunu olan katılımcılara göre ve olumsuz yönler alt boyutunda anne eğitim durumu ilkokul ve ortaokul mezunu olan katılımcıların lise mezunu olan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları Tablo 5’de görülmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların Günlük Kaç Saat İnternet Kullanıyorsunuz Durumuna Göre Dijital Teknolojiye Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Sınıf	N	X	Ss.	F	P(sig.)	Post hoc (LSD)
Yetkinlik	1-2 saat ¹	20	3.50	.708			
	2-5 saat ²	48	3.64	.532	3.032	.052	-
	5 saat ve üzeri ³	56	3.82	.493			
Sosyal Ağlar	1-2 saat ¹	20	3.52	.850			
	2-5 saat ²	48	3.28	.743	8.395	.000*	2<3
	5 saat ve üzeri ³	56	3.86	.653			
Derste Teknoloji	1-2 saat ¹	20	3.43	.822	.809	.448	-

Kullanımı	2-5 saat ²	48	3.68	.667			
	5 saat ve üzeri ³	56	3.51	.944			
Teknolojiye Yönelik	1-2 saat ¹	20	3.84	.549			-
İlgi	2-5 saat ²	48	3.76	.458	.141	.869	
	5 saat ve üzeri ³	56	3.79	.639			
Benim İçin Teknoloji	1-2 saat ¹	20	3.91	.613			-
	2-5 saat ²	48	3.85	.520	1.157	.318	
	5 saat ve üzeri ³	56	4.01	.484			
Olumsuz Yönler	1-2 saat ¹	20	3.34	.875			-
	2-5 saat ²	48	3.42	.680	2.279	.107	
	5 saat ve üzeri ³	56	3.04	1.115			
Eğlence Amaçlı	1-2 saat ¹	20	2.81	1.047			-
	Kullanım	2-5 saat ²	48	3.06	.954	2.393	.096
		5 saat ve üzeri ³	56	3.32	.888		
Bilinçli Kullanım	1-2 saat ¹	20	3.78	.759			-
	2-5 saat ²	48	3.88	.635	2.084	.129	
	5 saat ve üzeri ³	56	4.07	.549			
Genel Toplam	1-2 saat ¹	20	3.50	.509			-
	2-5 saat ²	48	3.57	.425	1.708	.186	
	5 saat ve üzeri ³	56	3.68	.381			

*: p<0,05

Tablo 6’da görüldüğü üzere çalışmaya katılanların günlük kaç saat internet kullanıyorsunuz değişkenine göre sosyal ağlar (p=.000) alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda sosyal ağlar alt boyutunda günlük 5 saat ve üzeri internet kullanan katılımcıların 2-5 arası internet kullanan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları Tablo 6’da görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Hayatımızı etkisi altına alan ve aktif olarak rol oynayan dijital teknolojilere yönelik genç bireylerin tutumları, ülkelerin geleceği için etkili olarak rol oynamaktadır. Dijital teknolojilerin etkin kullanılmasının sağlayacağı katkılar ile politik, siyasi, ticari, eğitim alanında değişimler meydana gelecek ve küresel alanda söz sahibi olunacaktır. İnternette

yasa dışı müzik indirmek, internet üzerinden intihal yapmak ve derslerde cep telefonu kullanmak gibi olumsuz davranışlar (Yang ve ark., 2005) dijital tutum becerisinin geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Alan yazın incelendiğinde; dijital teknolojiye yönelik tutum konusundaki çalışmaların oldukça sınırlı olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmada spor bilimleri fakültesinde öğrenimine devam eden öğrencilerin dijital teknolojiye yönelik tutumlarını çeşitli demografik değişkenlere göre incelemek ve dijital teknolojiye yönelik tutum alanı ile ilgili gelecekte yapılması muhtemel çalışmalar için yol gösterici olmak amaçlanmıştır. Toplumda bireyler, öncelikle kendi daha sonra başkalarının cinsel kimliklerini öğrenirler. Daha sonra da kendi cinslerine ilişkin kalıplaşmış tutumları öğrenerek bu tutumlara uygun olarak davranma eğilimine girerler (Vatandaş, 2007).

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde; cinsiyet değişkenine göre 67 erkek, 57 bireyin kadın oldukları görülmektedir. Katılımcıların ailenin aylık geliri değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 34 bireyin 0-4250 TL; 50 bireyin 4251-7000 TL; 40 bireyin 7001 ve üzeri TL gelire sahip oldukları; katılımcıların anne eğitim durumu değişkenine göre dağılımlarına bakıldığında 54 bireyin ilkökul; 25 bireyin ortaokul; 28 bireyin lise; 17 bireyin üniversite düzeyinde eğitim durumuna sahip oldukları görülmektedir (Tablo 1). Ayrıca yapılan çalışmanın normallik dağılımına bakıldığında -1,5 ila +1,5 değerleri arasında yer aldığı ve bu sebeple parametrik testlerden olan t testi ile anova testlerinden yararlanılmıştır (Tablo 2). Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre, sosyal ağlar, teknolojiye yönelik ilgi, eğlence amaçlı kullanım ve genel toplam alt boyutunda erkek katılımcıların, kadın katılımcılara oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir (Tablo 3). Aydemir ve Karalı (2017)'nin sınıf öğretmenliği bölümü öğrencileri üzerine yaptığı bir araştırmada, ortalamalar göz önüne alındığında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla dijital teknolojilere yönelik daha yüksek tutuma sahip oldukları görülmektedir (19). Yücebalkan ve Aksu (2018) tarafından Z kuşağı üzerine yapılan bir araştırmada, katılımcıların cinsiyetlerine göre "yetkinlik", "derste teknoloji kullanımı" ve "eğlence amaçlı kullanım" bakımından cinsiyetler arasında erkek katılımcılar kadın katılımcılara göre dijital teknoloji hususunda daha yeterli, ders ve eğlence alanlarında teknoloji ile daha fazla ilgilenmektedirler (Yücebalkan ve Aksu, 2018). Arslan (2021) tarafından ortaokul öğrencileri üzerine yapılan bir araştırmada, katılımcıların cinsiyetlerine göre dijital teknolojiye yönelik tutumları arasında erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara haiz oldukları görülmektedir (Arslan, 2021). Tanoğlu (2019)'nun resim iş eğitimi öğrencileri üzerine yaptığı bir araştırmada, katılımcıların cinsiyetlerine göre dijital teknolojiye yönelik tutumlarının incelenmesinde erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre yüksek ortalamalara sahip oldukları, Satılmış (2019)'ın Türk sigorta işletmelerinde sektör çalışanları üzerine yaptığı bir araştırmada, katılımcıların cinsiyetlerine göre dijital teknolojiye yönelik erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara haiz oldukları görülmektedir. "Teknolojiler eril özelliktedir" şeklindeki yaygın kanı birçok çalışmanın odağını oluşturmuştur (Tanoğlu, 2019; Satılmış, 2019). Erkeklerin teknoloji ile özdeşleştikleri ifade edilmektedir (Greenbaum, 1990). Kadınların zihinsel yeteneklerinin erkek bireylere göre daha zayıf olduğu yönünde birçok kültürde, kalıplaşmış tutumlar yaşatılır (Gill ve Grint, 1995). Morahan, Martin, Schumacher ve Wang tarafından yapılan iki ayrı çalışmada erkek

kullanıcıların kadın kullanıcılara göre daha yüksek düzeyde bağımlılık içerisinde oldukları gözlemlenmektedir (Dinc, 2015).

Katılımcıların internet kullanım becerisi değişkenine göre, “yetkinlik”, “sosyal ağlar”, “derste teknoloji kullanımı”, “teknolojiye yönelik ilgi”, “benim için teknoloji”, “eğlence amaçlı kullanım”, “bilinçli kullanım” ve “genel toplam” alt boyutunda yüksek düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcıların, orta düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcılara oranla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir (Tablo 4). Çiftçi ve Aladağ (2018) ‘ın ilkökul öğretmen adayları üzerine yaptığı bir araştırmada, katılımcıların dijital teknolojiye yönelik tutumları ile internet kullanım becerileri değişkeni arasında yüksek düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcıların orta düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara haiz oldukları görülmektedir (Çitfci ve Aladağ, 2018). İnternet, öğrencilere yaşam boyu öğrenme becerilerini kazandırmada, ihtiyaçları olan bilgileri sağlamada yardımcı olmakta ve bilgiye ulaşmaları için sorumluluk almaları noktasında katkı sağlamaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). İnternet, amacı doğrultusunda kullanıldığı zaman bireylere problem çözme ve bilgiye ulaşma gibi konularda muazzam yetkinlikler kazanmalarına yardımcı olan bir teknolojidir. Yetkin olan bireyler, sağlayacakları başarı açısından kritik öneme sahip bilgi, beceri, yetenek ve karaktere sahip olurlar (Lahti, 1999). Fakat internet, asıl amacı dışında kullanılmaya başlanırsa kişisel gelişim noktasında olumsuz etki oluşturabilmektedir (Berson ve Berson, 2003). Katılımcıların anne eğitim durumu değişkenine göre, sosyal ağlar alt boyutunda anne eğitim durumu ortaokul mezunu olan katılımcıların ilkökul ve üniversite mezunu olan katılımcılara göre ve olumsuz yönler alt boyutunda anne eğitim durumu ilkökul ve ortaokul mezunu olan katılımcıların lise mezunu olan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir (Tablo 5). Erten (2019)’in Z kuşağı üzerine yaptığı bir araştırmada, öğrencilerin anne eğitim durumu seviyelerinde artış oldukça öğrenci tutumlarında da paralel olarak artış görülmektedir (Erten, 2019). Arslan (2021) tarafından ortaokul öğrencileri üzerine yapılan bir araştırmada, katılımcıların anne eğitim durumu değişkenine göre dijital teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişkiye bakıldığında, annesi üniversite mezunu olanların en yüksek puana sahip oldukları, annesi ilkökul mezunu olanların en düşük puana sahip oldukları görülmektedir (Arslan, 2021). Anne-baba eğitim durumunun teknoloji eksenli yabancılaşmaya herhangi bir etkisinin olmadığı yönünde sonuçlar elde eden çalışmalar bulunmaktadır (Durak ve Seferoğlu, 2018). Anne-baba eğitim durumu değişkenine göre yapılan araştırmalar arasındaki farklılıklar, anne-babanın kültürel özellikleri, çalışmaların yapıldığı bölgeler ve zaman dilimi, kullanılan kavramlar ve benzer sebeplerden kaynaklanabilir (Durak ve Seferoğlu, 2018).

Katılımcıların günlük kaç saat internet kullanıyorsunuz değişkenine göre, sosyal ağlar alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda sosyal ağlar alt boyutunda günlük 5 saat ve üzeri internet kullanan katılımcıların 2-5 arası internet kullanan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir (Tablo 6). Çiftçi ve Aladağ (2018) ‘ın ilkökul öğretmen adayları üzerine yaptığı bir araştırmada, katılımcıların dijital teknolojiye yönelik tutumları ile günlük internet kullanım süreleri değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. 5 saat ve üzeri

internet kullanan katılımcıların 2-5 arası internet kullanan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir (Çiftçi ve Aladağ, 2018). Vural (2020)'ın spor lisesi öğrencileri üzerine yaptığı bir çalışmanın olduğu görülmektedir. 5 saat ve üzeri internet kullanan katılımcıların ortalamaları diğer aralıklarda belirlenen internet kullanım sürelerine göre yüksek olduğu görülmektedir (Vural, 2020). İnternet kullanım süresi, dijital teknolojiye yönelik tutum kavramı üzerinde etkili bir faktördür denebilir. İnternetin aşırı derecede kullanılmaya başlanması ile kullanıcıların fizyolojik, biyolojik ve sosyal gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Buna paralel olarak internet kullanım süresindeki artış bireylerde agresifleşme, depresyon ve asosyallik gibi sorunlara neden olmakta, bireylerin sağlık durumlarını da olumsuz yönde etkilemektedir (Anderson ve Bushman, 2001).

İnternet kullanım becerisine göre dijital teknolojiye yönelik tutum genel toplam alt boyutunda yüksek düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcıların, orta düzeyde internet kullanım becerisine sahip olan katılımcılara oranla daha yüksek internet kullanım becerisine sahip oldukları görülmektedir. İnternet ortamında geçirilen sürenin fazla olması, internet kullanım becerisini artırdığı düşünülmekle, internet kullanım süresi ile becerisi arasında paralel bir ilişkinin olduğu düşünülmektedir. Günlük kaç saat internet kullanıyorsanız değişkenine göre dijital teknolojiye yönelik tutum düzeylerinin alt boyutlarının karşılaştırılmasında; sosyal ağlar alt boyutunda günlük 5 saat ve üzeri internet kullanan katılımcıların 2-5 arası internet kullanan katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek ortalamalara haiz oldukları görülmektedir. Buna internette geçirilen sürenin artmasına paralel olarak sosyal ağlara olan yetkinlik ve ilgi düzeyinde de artış olması neden olarak gösterilebilir. Katılımcıların dijital teknolojiye yönelik tutumlarının çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesi ile birlikte dijital teknolojiye yönelik tutum düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Bunun nedeninin teknoloji alanında meydana gelen gelişmeler ve dijital teknolojiye yönelik duyulan arzın gün geçtikçe artış göstermesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğrencilere dijital teknolojinin sağladığı katkılar, faydalar ve zararlar hakkında önemli seminerler veya dersler verilebilir. Başka bölge, şehir ve üniversitelerde dijital teknolojiye yönelik tutumu ortaya koyacak çalışmalar yapılabilir. Erkeklerin dijital teknolojiye yönelik tutum ortalamalarının yüksek olmasının nedenleri araştırılabilir. Örneklem grubunun daha geniş olduğu çalışmalar yapılabilir. Dijital teknolojiye yönelik tutum ile farklı demografik değişkenlere ait çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akkoyunlu, B., & Yılmaz, M. (2005). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ile internet kullanım sıklıkları ve internet kullanım amaçları. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, 19,1-14.
- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2001). Effects of violent video games on aggressive behaviour, aggressive cognition, aggressive affect, physiological arousal, and prosocial behaviour: A meta-analysis of the scientific literature. *Psychosocial Science*, 12, 353-359.

- Arslan, A. (2021). *Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Teknoloji Tutumlarının Yordanması*. Tamer Kutluca, Ph. D. Mehmet Necati Cızreliogulları, Ph. D., 300.
- Aydemir, H., & Karalı, Y. (2017). Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin dijital teknolojilere yönelik tutumlarının incelenmesi. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, Malatya, Türkiye, 24-26 Mayıs, ss.743-750
- Basilotta-Gómez-Pablos, V., Matarranz, M., Casado-Aranda, L.-A., & Otto, A. (2022). Teachers' digital competencies in higher education: a systematic literature review. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 19(1), 1-16.
- Berson, I., & Berson, M. (2003). Digital literacy for effective citizenship. *Social Education*, 67(3), 164- 167.
- Buckingham, S. A., Walker, T., Morrissey, K., & team, S. p. (2022). The feasibility and acceptability of digital technology for health and wellbeing in social housing residents in Cornwall: A qualitative scoping study. *Digital Health*, 8.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (12.bs.). Ankara: Pegem.
- Cabi, E. (2016). Dijital teknolojiye yönelik tutum ölçeği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3), 1229-1244.
- Çiftci, S., & Aladag, S. (2018). An investigation of pre-service primary school teachers' attitudes towards digital technology and digital citizenship levels in terms of some variables. *International Education Studies*, 11(1), 111-118.
- Demirel, H. G., Cicioğlu, H. İ., & Demir, G. T. (2019). Lise öğrencilerinin dijital oyun oynama motivasyonu düzeylerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(3), 128-137.
- Dinc, M. (2015). Teknoloji bağımlılığı ve gençlik. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 31-65.
- Durak, H., & Seferoğlu, S. S. (2018). Ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon kullanımları ve bağımlılık düzeyleriyle ilgili unsurlar. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 1-23.
- Emine, C. (2016). Dijital teknolojiye yönelik tutum ölçeği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3), 1229-1244.
- Erten, P. (2019). Z kuşağının dijital teknolojiye yönelik tutumları. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 10(1), 190-202.
- Gill, R., & Grint, K. (1995). The gender-technology relation: Contemporary theory and research: An introduction. The gender-technology relation. *Contemporary theory and research*, 1-29.
- Gökçe, B. (2018). *Toplumsal bilimlerde araştırma*. Ankara: Savaş Yayınevi.
- Greenbaum, J. (1990). The head and the heart: using gender analysis to study the social construction of computer systems. *Acm Sigcas Computers and Society*, 20(2), 9-17.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (14. bs.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kurvinen, E., Kaila, E., Laakso, M.-J., & Salakoski, T. (2020). Long term effects on technology enhanced learning: The use of weekly digital lessons in mathematics. *Informatics in Education*, 19(1),51-75
- Laakso, M.-J., Kaila, E., & Rajala, T. (2018). ViLLE–collaborative education tool: Designing and utilizing an exercise-based learning environment. *Education and Information Technologies*, 23(4), 1655-1676.
- Lahti, R.K. (1999). Identifying and integrating individual level and organizational level core competencies. *Journal of Business and Psychology*, 14(1), 59–75.
- Maio, G. R., Haddock, G., & Verplanken, B. (2018). *The psychology of attitudes and attitude change*: Sage.
- Pongsakdi, N., Kortelainen, A., & Veermans, M. (2021). The impact of digital pedagogy training on in-service teachers' attitudes towards digital technologies. *Education and Information Technologies*, 26(5), 5041-5054.
- Satılmış, A. (2019). *Türk sigorta işletmelerinde sektör çalışanlarında dijital teknolojiye yönelik tutumların verimliliklerine etkisi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Tanoğlu, Ş. (2019). *Resim iş eğitimi öğrencilerinin dijital vatandaşlık düzeyleri ile dijital teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- TDK. (2022). Büyük Türkçe sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu. (Erişim Tarih ve saati: 01/06/2022, 13.48).
- Thomas, J. R., Nelson, J. K. (1996). *Research methods in physical activity* (4th ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *Sosyoloji Konferansları Dergisi*, 29- 56.
- Vural, İ. (2020). *Spor lisesi öğrencilerinin dijital teknolojiye yönelik tutumlarının incelenmesi* (Master's thesis, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Yang, C. K, Choe, B. M., Baity, M., Lee, J. H., & Cho, J. S. (2005). SCL 90-R and 16PF profiles of senior high school students with excessive internet use. *Canadian Journal of Psychiatry*, 50(7), 407-414.
- Yücebalkan, B., & Aksu, B. (2018). Geleceğin İşgücü Olarak Z Kuşağının Dijital Teknolojiye Yönelik Tutumları.